

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca v právnej veci navrhovateľa: **T., alias T.**, nar. X., štátny príslušník Arménska, t. č. Pobytový tábor Migračného úradu MVSР O., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Š., s.r.o., M., proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – Migračný úrad**, Pivonková č. 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. MU-832-12/PO-Ž-2009 zo dňa 15.2.2010, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Saz/22/2010-27 zo dňa 25.5.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/22/2010-27 zo dňa 25.5.2010 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom uvedeným vo výroku potvrdil rozhodnutie č. MU-832-12/PO-Ž-2009 zo dňa 15.2.2010, ktorým odporca podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o azyle“) neudelil navrhovateľovi azyl na území Slovenskej republiky z dôvodu nesplnenia podmienok ustanovených v § 8 až § 10 zákona o azyle a neposkytol mu doplnkovú ochranu podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle. O trovách rozhodol krajský súd tak, že účastníkom právo na ich náhradu nepriznal.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca v napadnutom rozhodnutí správne a dostatočným spôsobom zistil a vyhodnotil skutkový stav veci a vyporiadal sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými navrhovateľom počas azylového konania a za tejto situácie následne rozhodol správne a zákonne, keď navrhovateľovi neudelil azyl a neposkytol mu ani doplnkovú ochranu.

Podľa krajského súdu odporca správne vyhodnotil výpoveď navrhovateľa z hľadiska jeho odchodu z krajiny pôvodu. Samotná existencia navrhovateľových obáv z prenasledovania, bez objektivizácie opodstatnenosti týchto obáv, nezakladá v azylovom konaní relevantný dôvod pre udelenie azylu. V prípade navrhovateľa išlo podľa krajského súdu výlučne len o jeho vlastné, vnútorné a ničím nepodložené obavy. Preukázanie opodstatnenej obavy z prenasledovania je pritom rozhodujúcou skutočnosťou a zákona vyžaduje, aby opodstatnená obava z prenasledovania bola vyvolaná konkrétnymi dôvodmi.

Krajský súd uviedol, že obavy z prenasledovania z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine, zastávania politických názorov, z dôvodov národnostných lebo náboženských navrhovateľ počas celého konania pred správnym orgánom neuvádzal a ako jediný dôvod žiadosti o azyl a doplnkovú ochranu označil problémy so skupinou kriminálnych živlov v krajine pôvodu.

K obavám z prenasledovania z dôvodu príslušnosti k sociálnej skupine poukázal krajský súd na definíciu pojmu „sociálna skupina“ podľa § 19a ods. 4 zákona o azyle a konštatoval, že postavenie navrhovateľa ako svedka vraždy nenapĺňa žiadne zo znakov člena určitej sociálnej skupiny.

K tvrdeniu o obavách navrhovateľa z prenasledovania z dôvodu zastávania určitých politických názorov krajský súd uviedol, že len samotná existencia určitých politických názorov deklarovaných navrhovateľom iba jeho nespoluprácou s políciou nie je sama o sebe dostatočným dôvodom na udelenie azylu. Žiadateľ musí preukázať, že má dôvod obávať sa prenasledovania pre svoje politické názory, ktoré vládny režim netoleruje, no v prípade navrhovateľa tomu tak nebolo, šlo len o jeho vnútorné presvedčenie. Zdôraznil, že navrhovateľ v konaní pred odporcom jednak netvrdil a neskôr ani nijako nepreukázal, že v krajine pôvodu bol prenasledovaný pre zastávanie politických názorov.

K odvolacej námietke navrhovateľa o neudelení azylu z humanitných dôvodov krajský súd poukázal na to, že ide o nenárokový právny inštitút a je teda v medziach správnej úvahy odporcu, aké konkrétne dôvody bude za ne považovať.

Krajský súd sa stotožnil aj s tou časťou napadnutého rozhodnutia, v ktorej bolo vyslovené, že navrhovateľovi sa neposkytne doplnková ochrana, pretože na jej poskytnutie neboli splnené zákonné predpoklady, nakoľko nič nenasvedčovalo tomu, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu a teda nebol daný dôvod domnievať sa, že by bol navrhovateľ v Arménsku vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f/ zákona o azyle.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom namietal, že krajský súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a skutkový stav bol nedostatočne zistený. Dôvodil, že v opravnom prostriedku neuviedol nič, čo by už predtým nebol uviedol vo vstupnom pohovore. Skutočnosti, ktoré sa mu stali v Arménsku len v podanom opravnom prostriedku zákonne pomenoval. Zdôraznil, že v konaní pred odporcom jasne uviedol svoje dôvody odchodu z krajiny pôvodu a odporcovi boli tieto dôvody známe, známe mu boli aj skutočnosti, že je príslušníkom národnostnej menšiny a aké je jeho vierovyznanie a podľa jeho názoru bolo vecou odporcu skúmať, či tieto dôvody možno subsumovať pod niektorý zo zákonných dôvodov pre udelenie azylu. Ďalej argumentoval, že nespolupráca s políciou v danej veci môže byť považovaná za prejav politického názoru, ktorý nerešpektuje vládu Arménska a teda mohol byť spájaný s opozičnými politickými názormi, pre ktoré mohol byť prenasledovaný zo strany polície. Preto podľa navrhovateľa hoci neuviedol výslovne, že sa cítil byť prenasledovaný z politických dôvodov, jasne uviedol,

že odmietol s políciou spolupracovať, čo môže byť považované za prejav opozičného politického názoru.

Odporcovi vytkol, že v svojom rozhodnutí nelogicky uviedol, že mohol využiť služby právneho zástupcu či mimovládnej organizácie, čím sa mohol vyhnúť problémom s políciou a následne uviedol, že problémy s políciou majú stovky občanov a teda toto nevylučuje možnosť, že polícia by bola pôvodcom prenasledovania z politických dôvodov.

Ďalej uviedol, že odporcovi bolo známe, že je príslušníkom kurdskej národnostnej menšiny a vierovyznania jezidy a že nebolo jeho povinnosťou presne uviesť, že sa z týchto dôvodov cíti byť prenasledovaný, pretože je vecou odporcu, aby sám v vlastnej iniciatívy preskúmal aj tieto aspekty jeho prípadu. Vyjadril názor, že pokiaľ je známe, že žiadateľ o azyl je príslušníkom národnostnej menšiny, o ktorej je všeobecne známe, že je prenasledovaná zo strany štátu, má správny orgán povinnosť skúmať, či sa v danom prípade o takýto druh prenasledovania nejedná a to aj vtedy, ak by žiadateľ toto prenasledovanie priamo neidentifikoval.

Odporcovi aj krajskému súdu vytýkal, že sa nezaoberali tým, že osoby, ktoré ho nútili k stiahnutiu výpovede z polície, mu hrozili ublížením jeho rodine a preto bolo pochopiteľné, že sa začal obávať o život svoj aj svojej rodiny. Dodal, že na území Slovenskej republiky sa ocitol s celou rodinou a v prípade návratu do krajiny by sa museli skrývať, boli by rozdelení, nemajú sa ani kam vrátiť, lebo ich domov aj obchod vypálili a hrozí im tam nebezpečenstvo zo strany polície aj zo strany osôb, proti ktorým mal pred políciou svedčiť a preto by mal odporca zvážiť udelenie azylu z humanitárnych dôvodov.

K neposkytnutiu doplnkovej ochrany navrhovateľ uviedol, že v prípade návratu do Arménska mu hrozí mučenie alebo iné neľudské zaobchádzanie. Arménsko nie je bezpečnou krajinou, dodržiavanie ľudských práv nie je postačujúce, polícia je skorumpovaná a často koná protiprávne a beztrestne. V roku 2007 sa objavili správy o zlom zaobchádzaní s náhodnými svedkami trestnej činnosti a dochádzalo aj k náhodným úmrtiam týchto osôb. Preto podľa jeho názoru boli splnené podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany. Odporcovi vytýkal, že neprihliadol na žiadne aktuálne správy UNHCR, či správny vydávané mimovládnymi organizáciami, ale vychádzal len z informácií zo zdrojov na Slovensku a v ČR a tieto nemožno považovať za postačujúce.

Na základe uvedeného navrhovateľ navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že odvolací súd rozhodnutie odporcu zruší a vec mu vráti na ďalšie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že napadnutý rozsudok ako vecne správny navrhol potvrdiť. Podľa odporcu navrhovateľ neuviedol žiadne dôvody, ktoré by odporcu oprávňovali udeliť mu azyl, resp. poskytnúť mu doplnkovú ochranu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 12.10.2010 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Podľa § 2 zákona o azyle sa na účely tohto zákona rozumie:

b) azylom ochrana cudzinca pred prenasledovaním z dôvodov uvedených v medzinárodnej zmluve alebo v osobitnom predpise,

c) doplnkovou ochranou ochrana pred vážnym bezpráviem v krajine pôvodu,

d) prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v

1. použitia fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia,
2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom,
3. odmietnutia súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu,
4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste,
5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2,
6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom,

e) pôvodcom prenasledovania alebo vážneho bezprávia

1. štát,

2. politické strany alebo politické hnutia alebo organizácie, ktoré ovládajú štát alebo podstatnú časť jeho územia, alebo

3. **neštátni pôvodcovia, ak možno preukázať, že subjekty uvedené v prvom a druhom bode nie sú schopné alebo ochotné poskytnúť ochranu pred prenasledovaním alebo vážnym bezpráviem,**

f) vážnym bezpráviem

1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,

2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo

3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Podľa § 8 zákona o azyle **ministerstvo udelí azyl**, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

a) **má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu**, alebo

b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 9 zákona o azyle ministerstvo môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí (ods. 1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle **ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu** žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, **ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia**, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b ods. 1 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov.

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu aj dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky cudzinke, ktorej sa poskytla doplnková ochrana, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 3).

Podľa § 13c ods.1 zákona o azyle § 13c ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR a o neposkytnutí doplnkovej ochrany, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky nepreukázaním opodstatnenosti jeho žiadosti o udelenie azylu. Odporca v preskúmanom rozhodnutí uviedol, že navrhovateľ požiadal po prvýkrát na území Slovenskej republiky o azyl dňa 3.11.2009 pred pracovníkmi Oddelenia azylu PZ Gbely Adamov pod menom T., spoločne so svojou manželkou a tromi maloletými deťmi a uviedol, že je štátnej príslušnosti Sýrie, kurdskej národnosti a v Sýrii je táto menšina utláčaná a politicky prenasledovaná. Navrhovateľ však počas konania dobrovoľne opustil územie SR, odišiel do Maďarska a jeho prvé konanie pod číslom MU-714/PO-Ž-2009 bolo podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona o azyle zastavené.

Z Maďarska bol na Slovensko vrátený a bol s ním následne vykonaný pohovor, z ktorého vyplynulo, že nie je občanom Sýrie ale Arménska a nepravdivé údaje uviedol z dôvodu obáv, že by bol vrátený na Ukrajinu. Ako dôvod svojej žiadosti uviedol, že v krajine pôvodu v mieste svojho bydliska v Arménsku bol svedkom vraždy, čo oznámil na polícii, no následne bol údajne skupinou kriminálnikov, ktorí mal byť účastníkmi vraždy, násilne odvedený na neznáme miesto a presvedčaný, aby stiahol svoju výpoveď na polícii, čo aj urobil. Polícia ho preto obviňovala z krivej výpovede, nespolupráce a tiež možnej spoluúčasti na vražde s tým, že môže skončiť vo väzení. Z obavy pred možnými následkami opustil miesto bydliska, presťahoval sa a tam sa mal dozvedieť, že jeho dom podpálili (údajne kriminálne živly za jeho svedectvo na polícii) a preto sa pre obavy z možných problémov s nimi ako aj s políciou rozhodol opustiť krajinu pôvodu. Odporca po objektívnom a komplexnom vyhodnotení všetkých skutočností tvrdých navrhovateľom dospel k záveru, že nebolo preukázané, že by bol navrhovateľ prenasledovaný prostredníctvom štátnych orgánov alebo skupinou obyvateľstva, prípadne že by takéto prenasledovanie bolo tolerované úradmi a úrady by neboli schopné zariadiť ochranu perzekvovaným. Odporca uviedol, že napriek tomu, že navrhovateľ svoje tvrdenia ničím nepodložil, pristúpil ku skúmaniu, či v jeho prípade išlo o prenasledovanie v zmysle zákona o azyle a dospel k záveru, že navrhovateľ svojim svedectvom zákon ničím neporušil a v konečnom dôsledku týmto mohol prispieť k objasneniu závažnej trestnej činnosti a keď sa z bezpečnostných dôvodov rozhodol výpoveď stiahnuť, musel si byť vedomý následkov svojho konania. Odporca poukázal na to, že navrhovateľ mohol využiť služby právneho zástupcu alebo nevládnej organizácie Project Harmony, či obrátiť sa na ombudsmana a teda v krajine pôvodu mal dostatočný priestor na to, aby svoje konanie voči polícii vyriešil právnou cestou a nebol to dôvod na jeho odchod z tejto krajiny. Odporca ďalej argumentoval, že pokiaľ by navrhovateľ chcel svoju žiadosť o azyl založiť na prenasledovaní kriminálnymi živlami, musel by preukázať neprimerané konanie voči svojej osobe v súvislosti s politickým presvedčením, rasou, národnosťou, náboženstvom či príslušnosťou k sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951, no vzhľadom k tomu, že v priebehu konania toto preukázané nebolo, nemožno hovoriť v prípade navrhovateľa o prenasledovaní. Odporca nezistil ani žiadny dôvod pre udelenie azylu z humanitných dôvodov.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (odporca vychádzal z informácií o krajine pôvodu, ktoré získal z informácií na stránke MZV SR –

Arménsko, základné informácie z 8.2.2010, z informácií na internetovej stránke www.businessinfo.cz – Súhrnná teritoriálna informácia Arménska z 22.10.2009, z informácií MÚ MV SR Odboru dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce ku krajine pôvodu Arménsko z 10.9.2009 a 17.3.2008), z ktorých stručne popísal spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal o udelenie azylu.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 29.12.2009 **navrhovateľ** používal **v prvom konaní o azyle** iné meno a **tvrdil, že je sýrskej národnosti len preto, že sa bál vrátenia na Ukrajinu.**

Na otázku, aká je cieľová krajina jeho cesty uviedol, že z Arménska odišiel na Ukrajinu a nemal v pláne odtiaľ odísť, no po príchode k príbuzným mu poradili, aby šli ďalej do Európy a neskôr sa s prevádzачmi dohodol, že pôjde do Poľska, kde aj požiadal o azyl, no bol vrátený späť na Ukrajinu.

Zo zápisnice vyplýva, že voči nemu nikdy nebolo vedené trestné konania, nebol väznený, nemal problémy s políciou a nebol ani členom žiadnej politickej strany alebo hnutia.

Na výzvu, aby uviedol dôvody svojej žiadosti o azyl uviedol, že v septembri 2009 bol svedkom vraždy, čo nahlásil na polícii a podal tam výpoveď a identifikoval vraha, o ktorom sa neskôr dozvedel, že ide o istého kriminálnika a výpalníka menom A.. Následne poňho prišli istí ľudia domov a vyzývali ho, aby stiahol výpoveď na polícii, aby nemal zbytočné problémy a preto sa rozhodol ísť na políciu a výpoveď stiahnuť. Polícia ho po tomto začala obviňovať zo spoluúčasti na vražde a z krivej výpovede s tým, že skončí vo väzení a oznámili mu, že výpoveď sa stiahnuť nedá. Potom sa zo svojho bydliska aj s rodinou odsťahoval do dediny Surinovan, kde pobudli asi 3 – 4 dni a kde sa aj dozvedeli, že im zapálili ich obchod, Tiež uviedol, že nevie a ani nezistoval, kto to urobil a či to vyšetrovala polícia. Následne na radu príbuzných sa rozhodol opustiť Arménsko.

Na otázku, či sa so žiadosťou o pomoc obrátil na oficiálne orgány svojej krajiny uviedol, že polícia mu žiadnu ochranu poskytnúť nemohla.

Do dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 3.11.2009 navrhovateľ uviedol iné meno a to, že je sýrskej štátnej príslušnosti. Uviedol, že v krajine pôvodu nemal problémy s políciou, nebol odsúdený ani stíhaný, nebol členom politickej strany a o azyl požiadal len z dôvodu, že je kurdskej národnosti a v Sýrii patrí k národnostnej menšine, ktorá je tam utláčaná a politicky prenasledovaná.

Podľa odporcu problémy navrhovateľa s políciou mohol navrhovateľ v krajine pôvodu vyriešiť a nešlo o také dôvody, pre ktoré by nemohol, v krajine pôvodu zotrvať. K problémom s kriminálnymi živlami odporca vyslovil názor, že bezpečnosť navrhovateľa mohla byť ohrozená, no ak by mala byť jeho žiadosť o azyl založená len na prenasledovaní kriminálnymi živlami, musel by navrhovateľ preukázať neprimerané konanie voči svojej osobe v súvislosti s politickým presvedčením, rasou, národnosťou, náboženstvom či sociálnou skupinou tak, ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951, čo však v konaní preukázané nebolo.

Je teda zrejmé, z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní odporca vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľa existujú dôvody pre udelenie azylu podľa § 8 a § 10 zákona o azyle.

K odvolacím námietkam navrhovateľa, že je príslušníkom kurdskej národnostnej menšiny, vyznaním jezida, že jeho problémy s políciou v súvislosti s odmietnutím spolupracovať s ňou pri vyšetrowaní trestného činu možno považovať za prenasledovanie z politických dôvodov, že je prenasledovaný ako člen sociálnej skupiny, ktorú definuje tým, že bol svedkom údajnej vraždy a že odporcovi boli tieto skutočnosti známe, hoci neboli výslovne v žiadosti pomenované ako dôvody jeho odchodu z krajiny a preto sa mal odporca nimi sám zaoberať a skúmať, či nezakladajú dôvod pre priznanie azylu, odvolací súd uvádza, že tieto tvrdenia navrhovateľa nemajú oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania a takéto právne závery nenachádzajú ani oporu v citovaných ustanoveniach zákona o azyle.

Navrhovateľ ako dôvody svojej žiadosti uviedol problémy s kriminálnymi živlami v krajine pôvodu a možné problémy s políciou z dôvodu, že stiahol svoju svedeckú výpoveď o vražde. Odvolací súd poukazuje na to, že azyl možno udeliť z dôvodov vymedzených v zákona o azyle

a to ak má žiadateľ v krajine pôvodu **opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu**. Predpokladom pre udelenie azylu je teda existencia obáv z prenasledovania z týchto dôvodov, čo však v správnom konaní nebolo preukázané a treba dodať, že navrhovateľ hrozbu takéhoto prenasledovania ani neuvádzal.

Skutočnosť, že je navrhovateľ príslušníkom kurdskej menšiny a vierovyznania jezida, v žiadnom prípade nebola dôvodom ním tvrdených problémov v krajine pôvodu. Ak by aj skutočnosti a udalosti, ktoré v správnom konaní popísal, boli pravdivé, nemožno konštatovať, že k problémom s kriminálnikmi, či s políciou, došlo preto, že by bol Kurdom alebo pre jeho vierovyznanie. Navrhovateľ svoje problémy s kriminálnikmi neriešil v krajine pôvodu, neobrátil sa na štátne orgány so žiadosťou o ochranu a pomoc pred vydieraním, či možným násilím a navyše to, že mu podpálili dom, sám nedával vyslovene do súvisu s jeho svedeckou výpoveďou a ani nevie, či tento skutok bol vyšetrovaný.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku krajského súdu žiadal aj udelenie azylu tvrdiac, že má obavy z prenasledovanie pre svoju príslušnosť k sociálnej skupine, s tým, že ide o skupinu svedkov trestných činu, v tomto prípade údajnej vraždy, ktorí môžu byť perzekvovaní zo strany kriminálnikov.

Zákon upravuje pojem „sociálna skupina“ v § 109a ods. 4 písm. e/ zákona o azyle tak, že skupina tvorí určitú sociálnu skupinu najmä vtedy, ak príslušníci skupiny zdieľajú vrodené charakteristické črty alebo spoločný pôvod, ktoré nemožno zmeniť, alebo zdieľajú charakteristiku alebo presvedčenie, ktoré sú tak závažné pre ich identitu alebo svedomie, že daná osoba by nemala byť nútená, aby sa ich zriekla a okolitou spoločnosťou je vnímaná ako odlišná; v závislosti od okolností v krajine pôvodu, určitá sociálna skupina môže predstavovať skupinu založenú na spoločnej charakteristickej črte sexuálnej orientácie, pričom túto orientáciu nemožno chápať tak, že zahŕňa činy považované za trestné podľa osobitného predpisu.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu nemožno považovať obavy navrhovateľa z prenasledovania či vážneho bezprávia zo strany kriminálnikov ako nešťátnych pôvodcov prenasledovania a vážneho bezprávia z dôvodu, že podal svedeckú výpoveď vo veci vraždy, za také, ktoré by bolo možné podradiť pod obavy z prenasledovania z dôvodu príslušnosti k sociálnej skupine, ani zo žiadneho iného dôvodu, ktoré sú taxatívne vymedzené v § 8 zákona o azyle. Skutočnosti tvrdené navrhovateľom jednoznačne nezakladajú jeho príslušnosť k určitej sociálnej skupine, pretože v tomto prípade ani nejde o sociálnu skupinu tak, ako je vymedzená v zákone.

Treba tiež dodať, že v prípade ak sú pôvodcami prenasledovania alebo vážneho bezprávia nešťátni pôvodcovia, je ďalším zákonným znakom to, že možno preukázať, že štát, prípadne politické strany alebo politické hnutia alebo organizácie, ktoré ovládajú štát alebo podstatnú časť jeho územia, nie sú schopné alebo ochotné poskytnúť ochranu pred prenasledovaním alebo vážnym bezprávím. Z vykonaných dôkazov bolo preukázané, že navrhovateľ sa vôbec neobrátil na príslušné orgány, či iné inštitúcie, ktoré by mu mohli ochranu pred kriminálnymi živlami poskytnúť.

Tvrdenie, že má obavy z prenasledovania zo strany štátu pre politické názory, keď odmietol spolupracovať s políciou na vyšetrovaní vraždy, považuje odvolací súd za účelové. Navrhovateľ sám tvrdil, že išiel na políciu podať výpoveď o vražde, ktorej bol náhodným svedkom. Keď následne chcel výpoveď odvolať, či stiahnuť, polícia mu oznámila, že to podľa predpisov nie je možné, že môže byť stíhaný pre krivú výpoveď a údajne ho obviňovala zo spoluúčasti na vražde. Podanie svedeckej výpovede a následné odmietnutie spolupracovať s políciou nemožno v žiadnom prípade považovať za „zastávanie určitých politických názorov“. Navrhovateľ, podľa vlastných slov, chcel odvolať svoju svedeckú výpoveď po výzvach kriminálnikov, aby tak urobil a nie preto, že by zastával a verejne prezentoval svoje politické názory či presvedčenie a odmietal preto spolupracovať s orgánmi reprezentujúcimi štátnu moc. Sám tvrdil, že nikdy nebol členom politickej strany, či hnutia a preto ani nemohol byť z uvedeného dôvodu perzekvovaný, čomu svedčí aj vyjadrenie samotného navrhovateľa, že štátnymi orgánmi nebol nikdy zadržaný alebo väznený a nemal s nimi žiadne problémy.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav vecí podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia. Preto ani námietka navrhovateľa, že odporcovi boli vyššie uvedené skutočnosti známe a sám mal posúdiť, či nezakladajú dôvod pre udelenie azylu, nie je relevantná.

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/ zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu. U navrhovateľa absentoval práve dôvod obáv z prenasledovania alebo vážneho bezprávia tak, ako je vymedzený zákonom – teda **z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine.**

Odvolaací súd dospel tiež k záveru, že je potrebné považovať za správny záver správneho orgánu i krajského súdu, že u navrhovateľa neboli zistené dôvody pre udelenie azylu ani z ďalších relevantných dôvodov v zmysle zákona o azyle, pričom treba zdôrazniť, že poskytnutie azylu z humanitných dôvodov podľa § 9 zákona o azyle je vecou správneho uváženia príslušného správneho orgánu.

Podľa odporcu navrhovateľ nesplnil ani zákonom stanovené podmienky pre udelenie doplnkovej ochrany, ktorá sa poskytuje vtedy, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že žiadateľ o azyl by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, pričom vážnym bezprávím sa podľa § 2 písm. f/ zákona o azyle rozumie uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, vážne a individuálne

ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu, pričom pôvodcom prenasledovania alebo vážneho bezprávia je štát, politické strany, hnutia alebo organizácie, ktoré ovládajú štát alebo podstatnú časť jeho územia alebo neštátni pôvodcovia, ak je možné preukázať, že vyššie uvedené subjekty nie sú schopné alebo ochotné poskytnúť ochranu pred prenasledovaním alebo vážnym bezpráviem. Odporca konštatoval, že ani jedna z uvedených možností vážneho bezprávia sa u navrhovateľa nepreukázala ani nepotvrdila. Tiež ustálil, že nebola u navrhovateľa potvrdená žiadna z možností pre udelenie doplnkovej ochrany podľa § 13b zákona o azyle.

Odvolací súd považoval za správny i tento záver odporcu, že neboli dané predpoklady pre udelenie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky, lebo dôvody navrhovateľa odporca nepovažoval za také, pre ktoré by bol navrhovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f/ zákona o azyle. Treba uviesť, že len konštatovanie, že navrhovateľovi v prípade návratu do Arménska hrozí mučenie alebo neľudské zaobchádzanie, bez bližšieho zdôvodnenia, nemožno považovať za relevantný odvolací dôvod spôsobilý spochybníť tento záver správneho orgánu a to najmä ak pravdivosti tohto tvrdenia nič nenasvedčuje.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol krajský súd vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, keď navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 12. októbra 2010

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová